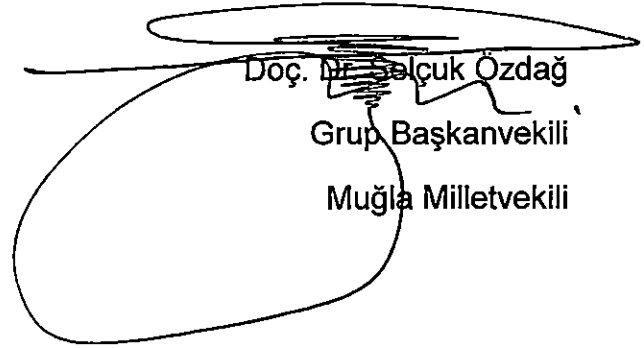

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi döneminde yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri, Cumhurbaşkanlığı Kararları ve kanun hükmünde kararnameler kapsamında ortaya çıkan hukuki belirsizlikler, idari hatalar, sık sık yapılan düzeltmeler ile Anayasa Mahkemesi tarafından sonradan iptal edilen düzenlemelerin hukuk devleti, yasama yetkisi ve kamu yönetimi üzerindeki etkilerinin araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 102 ve 103'üncü maddeleri uyarınca Genel Görüşme açılmasını arz ve teklif ederiz. 11.06.2026

Doç. Dr. Salçuk Özdağ
Grup Başkanvekili
Muğla Milletvekili

GEREKÇE

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilmesinin ardından yürütme organına tanınan kararname çıkarma yetkisi, kamu yönetiminin temel alanlarında yoğun şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Ancak geçen süre içerisinde yayımlanan çok sayıda Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve Cumhurbaşkanlığı Kararında ciddi hukuki, teknik ve idari hatalar ortaya çıkmış bu hataların bir kısmı günler hatta saatler içerisinde yeni Resmî Gazete yayımlanarak düzeltilmek zorunda kalmıştır.

Bu durum, yürütme işlemlerinin yeterli hukuki inceleme ve kurumsal denetimden geçirilmeden yürürlüğe konulduğu yönündeki kaygıları artırmıştır. Devlet yönetiminde öngörülebilirlik ve hukuki güvenlik ilkeleri bakımından son derece önemli olan düzenleyici işlemlerin sık sık düzeltilmek zorunda kalması, kamu yönetiminin ciddiyeti ve kurumsal kapasitesi hakkında soru işaretleri doğurmaktadır.

Nitekim geçtiğimiz yıllarda yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Marmara Üniversitesi bünyesinde "Mimarlık ve Tasarım Üniversitesi" kurulduğu ilan edilmiş, kısa süre sonra bunun bir hata olduğu anlaşılmış ve Resmî Gazete'de yayımlanan düzeltme metniyle söz konusu birimin aslında "Mimarlık ve Tasarım Fakültesi" olduğu belirtilmiştir. Yine rektör atamalarına ilişkin bir Cumhurbaşkanlığı Kararında, adı yıllar önce değiştirilerek İstanbul Topkapı Üniversitesi olan yükseköğretim kurumu eski adıyla "İstanbul

Ayvensaray Üniversitesi" şeklinde yazılmış, hata daha sonra yayımlanan mükerrer Resmî Gazete ile düzeltilmiştir.

Benzer şekilde vali atamalarına ilişkin bir Cumhurbaşkanlığı Kararında Tokat Valisi'nin başka bir ile atanmasına rağmen yerine yeni vali atanmamış, Tokat Valiliği makamı fiilen boş bırakılmıştır. Bu durum kamuoyunda geniş tartışmalara neden olmuş ve devlet yönetiminde koordinasyon eksikliği eleştirilerine yol açmıştır.

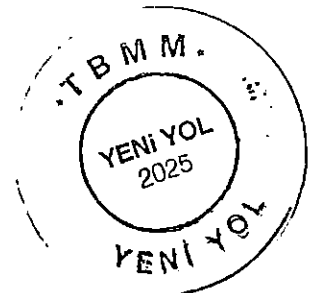
Yükseköğretim alanında da benzer örnekler yaşanmıştır. İstanbul Bilgi Üniversitesi'nin kapatılmasına ilişkin kararın kısa süre sonra geri alınması, üniversitenin tekrar açılması düzenlemelerin yeterli etki analizi yapılmadan yürürlüğe konulduğuna dair eleştirileri güçlendirmiştir.

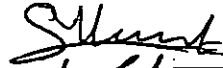
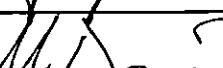
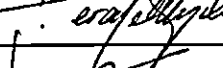
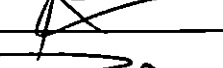
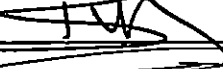
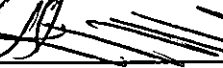
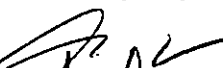
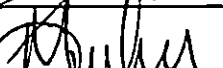
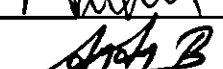
Öte yandan sorun yalnızca teknik hatalarla sınırlı değildir. Cumhurbaşkanlığı Kararnameleriyle düzenlenen çok sayıda konu daha sonra Anayasa Mahkemesinin denetimine konu olmuş; Yüksek Mahkeme birçok düzenlemenin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile değil, ancak kanunla düzenlenebileceğine hükmederek iptal kararları vermiştir. Ancak Anayasa Mahkemesi kararlarının verilmesi ve Resmî Gazete'de yayımlanması çoğu zaman yıllar almaktadır. Bu süre boyunca Anayasa'ya aykırı olduğu sonradan tespit edilen hükümler yürürlükte kalmakta ve uygulanmaya devam etmektedir.

Anayasa Mahkemesine Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin ilk yıllarında yapılan norm denetimi başvurularının sayısı da dikkat çekicidir. Mahkemeye 2017 yılında 176, 2018 yılında 119, 2019 yılında 101, 2020 yılında 81 ve 2021 yılında 106 başvuru yapılmıştır. Bu veriler, yürütme işlemlerinin anayasal sınırları konusunda ciddi tartışmalar yaşandığını göstermektedir.

Hukuk devleti ilkesinin temel unsurlarından biri, normların açık, öngörülebilir, istikrarlı ve Anayasa'ya uygun olmasıdır. Devlet teşkilatını, kamu kurumlarını, üniversiteleri, yargı organlarını ve vatandaşların haklarını doğrudan etkileyen düzenlemelerin sık sık değiştirilmesi, düzeltilmesi veya sonradan Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi; hukuki güvenlik, idari istikrar ve demokratik meşruiyet açısından kapsamlı bir değerlendirmeyi zorunlu kılmaktadır.

Bu nedenlerle, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi döneminde yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri, Cumhurbaşkanlığı Kararları ve benzeri düzenlemelerde ortaya çıkan hukuki ve idari sorunların, Anayasa Mahkemesi tarafından sonradan iptal edilen düzenlemelerin ve bunların devlet yönetimi üzerindeki etkilerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesi kamu yararı açısından zorunlu hale gelmiştir.

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SADULLAH KISACIK	ADANA	
İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
MESUT DOĞAN	ANKARA	
SADULLAH ERGİN	ANKARA	
ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
CEMALETTİN KANİ TORUN	BURSA	
MEHMET ATMACA	BURSA	
SEMA SİLKİN ÜN	DENİZLİ	
ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
NECMETTİN ÇALIŞKAN	HATAY	
BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
ELİF ESEN	İSTANBUL	
HASAN KARAL	İSTANBUL	
MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
BİROL AYDIN	İSTANBUL	
MUSTAFA BİLİCİ	İZMİR	
MEHMET EMİN EKMEN	MERSİN	
SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
MEHMET KARAMAN	SAMSUN	